

prof. dr hab. Zbigniew Raubo

Katowice 18.12.2019

Akademia Muzyczna im. Karola Szymanowskiego

w Katowicach

Katedra Fortepianu

Zleceniodawca recenzji:

Akademia Muzyczna w Poznaniu, pismo Rektora Akademii Muzycznej w Poznaniu z dnia 4 października 2019

Dotyczy:

- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu z dnia 21 listopada 2016 roku o wszczęciu przewodu doktorskiego mgr Wonjoo Baek
- Uchwały Rady Wydziału Instrumentalnego Akademii Muzycznej w Poznaniu z dnia 21 listopada 2016 roku o wyznaczeniu recenzentów w przewodzie mgr Wonjoo Baek

W świetle *art. 6 ust. 1, 3 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. nr 65. poz. 595, z późn.zm.)* Rada Wydziału posiadała uprawnienia do prowadzenia przewodu doktorskiego na stopień doktora w dziedzinie sztuk muzycznych, w dyscyplinie artystycznej instrumentalistyka.

PODSTAWOWE DANE O KANDYDACIE

Pani mgr Wonjoo Baek urodziła się w roku 1989 w Korei Południowej. Jest absolwentką Uniwersytetu Fryderyka Chopina w Warszawie w klasie dr. hab Edwarda Wolanina i Radosława Sobczaka z roku 2014.

Jest laureatką następujących konkursów pianistycznych:

- JinJu Gaecheon Art Festival music Competition w Korei (2000, I nagroda)
- Haenol Music Competition w Korei (2000, I nagroda)
- Chang Sing University Music Competition w Korei (2004, II nagroda)
- JinHae Music Association Competition (II nagroda)
- ChanWon Music Association National Music Competition w Korei (2007, I nagroda)
- Masan Music Association National Student Music Competition w Korei (2010, II nagroda)

Ponadto była półfinalistką Konkursu „Halina Czerna-Stefańska in memoriam” w Poznaniu jak również otrzymała nagrody specjalne na Konkursie Pianistycznym w Dusseldorfie (Niemcy) oraz na Asia Pacific International Piano Competition w Korei.

Występowała na szeregu koncertów, festiwali i innych imprez muzycznych na terenie Korei Południowej i Polski.

OCENA PRACY DOKTORSKIEJ

Praca doktorska mgr Wonjoo Baek pt. *„Twórczość fortepianowa Dymitra Kabalewskiego. Neoklasycyzm czy socrealizm? Analiza stylu w oparciu o trzy sonaty fortepianowe.”* składa się z zarejestrowanego na płycie CD dzieła artystycznego w postaci wymienionych utworów radzieckiego kompozytora, jak również jego opisu.

Dzieło artystyczne w wykonaniu mgr Wonjoo Baek zawiera nagranie kompletu *Sonat* Dymitra Kabalewskiego. Utwory umieszczono na płycie w najbardziej naturalnej, chronologicznej kolejności.

W I części Sonaty op.6 pianistka przekonująco realizuje dramaturgię utworu. Na podkreślenie zasługuje konsekwencja wykonawcza, zwłaszcza w realizacji obsesyjnych figur rytmicznych (najczęściej jest to układ ósemka-ósemka z kropką-szesnastka i jej ósemkowo-szesnastkowe mutacje). Scała to bardzo wykonanie i podkreśla logikę i napięcia formy utworu. Z kolei w drugim ogniwie dzieła Doktorantka naturalnie oddaje jego melodyczny i spokojny charakter, frazowanie cechuje tutaj dobry, muzyczny oddech. Być może jest to kwestią uwarunkowań technicznych samego nagrania, ale czasem trudno się oprzeć wrażeniu „spłaszczenia” bogactwa faktury fortepianowej co objawia się nie zawsze plastycznym wyodrębnieniem dominujących głosów - zwłaszcza w środkowym rejestrze fortepianu. Ale tak jak już wspomniałem uważam za niemożliwe z perspektywy recenzenta rozsądzenie na ile jest to kwestia samego wykonawstwa, a na ile czynników związanych z reżyserią dźwięku i specyfiką sprzętu odtwarzającego.

III część I Sonaty mgr Wonjoo Baek realizuje bardzo rzetelnie od strony warsztatowej, niemniej zabrakło mi tutaj fundamentalnego dla oddania charakteru utworu pierwiastka - odpowiedniego tempa. Osłabia to w moim odczuciu efekt oddziaływania tego efektownego od strony pianistycznej utworu jak również pozbawia go muzycznej odwagi. Niemniej jednak jest to produkcja w wielu wymiarach satysfakcjonująca a w fragmentach o bardziej refleksyjnym charakterze również silnie sugestywna.

Wykonanie I cz. II Sonaty op.45 moim zdaniem nabiera muzycznej wyrazistości w miarę rozwoju utworu. Samo otwarcie dzieła odebrałem jako zbyt introwertywne, początek przetworzenia z kolei budził mój niedosyt jeśli chodzi o sugestywność *sotto voce*. Skądinąd na str. 59 opisu dzieła artystycznego mgr Wonjoo Baek podkreśla wyrazową siłę tego fragmentu. Z kolei drugą część przetworzenia Doktorantka wykonuje w sposób brawurowy, odważny i precyzyjny, dzięki tak stworzonemu napięciu znakomicie zaprezentowała również początek reprizy. II cz. - *Andante Sostenuto* w wykonaniu Doktorantki cechuje adekwatnie do charakteru kompozycji dobrane tempo i świetne poczucie czasu muzycznego. Pianistka bardzo trafnie w mojej opinii odczytuje depresyjny i transowy charakter tego utworu. Finał - podobnie jak to miało miejsce w I Sonacie - cechuje zbytnia ostrożność w doborze tempa. Opierając się na sugestiach partytury (ćwierćnuta=152-160 uderzeń/min.) widzimy dość istotną różnicę w stosunku do nagrania Doktorantki (ok.125 uderzeń/min.). Będąc w pełni świadomym potrzeby dystansu do tego typu kalkulacji i znając wiele

przypadków, gdy praktyka wykonawcza „poprawiała” kompozytorów myślę, że w tym przypadku odrobinę odważniejsze tempo przyczyniło by się do zwiększenia atrakcyjności przekazu i utwór zyskałby na bardziej wyrazistym charakterze. Chciałbym jednak dodać, że poza tym wykonanie Doktorantki spełnia profesjonalne wymogi takie jak: pokazanie czytelności faktury, precyzja artykulacyjna i rytmiczna jak też generalnie bardzo kompetentna pianistka.

Dużą odwagę artystyczną cechuje się za to wykonanie I cz. III Sonaty op. 46. Artystka bardzo wrażliwie reaguje na cały kalejdoskop nastrojów zawarty w utworze z łatwością przechodząc od atmosfery liryzmu do dramatyzmu czy też sarkazmu. Bardzo ujmująco, w charakterze *semplice* mgr Wonjoo Baek prezentuje początkowy fragment II części Sonaty. Z kolei w miarę wprowadzania przez kompozytora nowego materiału tematycznego w moim odczuciu przydałoby się większe różnicowanie środków wykonawczych - zwłaszcza w zakresie kolorystyki. Takie rozszerzenie palety barw uwypukliło by quasi-symfonizujący momentami obraz dźwiękowy utworu. Niemniej jednak oddanie fundamentalnego charakteru tego ogniwa III Sonaty uważam za próbę udaną od strony estetycznej.

Jeśli chodzi o finalne *Allegro giocoso* to podobnie jak to miało miejsce w pierwszych dwóch Sonatach także i tutaj dobrane tempo odbiega nieco od standardowych. Uwypukla to być może klasycyzujący charakter dzieła, jednak dzieje się to kosztem wyeksponowania pierwiastka groteski tak charakterystycznego dla wielu dwudziestowiecznych kompozytorów rosyjskich i radzieckich. Mogę tylko wyrazić przypuszczenie, że przyczyną takiego stanu rzeczy nie są cechy temperamentu pianistki, a raczej coś w rodzaju „syndromu czystej wersji”, które to zjawisko często towarzyszy sesjom nagraniowym, gdzie dążenie do utrwalenia nieskazitelnego wykonania odbywa się kosztem brawury i wirtuozowskiej odwagi.

Opis dzieła artystycznego Autorka przeprowadza używając precyzyjnego języka, wykazując przy tym często duże, muzykologiczne zacięcie. Za bardzo trafny uważam pomysł zarysowanie tła historycznego (Rozdział I), specyfiki funkcjonowania sztuki w warunkach reżimu totalitarnego (Rozdział II) i wreszcie, w Rozdziale III przedstawieniu postaci głównego bohatera dysertacji - Dymitra Kabalewskiego, postaci ukształtowanej w ogromnym stopniu przez ducha swoich czasów. Dominującą część opisu dzieła stanowi Rozdział IV, który wypełnia analiza przebiegu muzycznego omawianych dzieł - mgr Wonjoo Baek wykazuje się tutaj dużą wnikliwością. I mimo że odczuwam w tym miejscu pewien niedosyt w zakresie bardziej dogłębnych konkluzji również tę, analityczną część oceniam bardzo wysoko, zaimponowała mi zwłaszcza konsekwentna metodologia jej wywodu. Mamy tutaj około 100 stron detalicznego wynajdywania i nazywania mniejszych i

większych struktur przebiegu każdej z Sonat, poczynając od przedstawienia dominujących tonacji (w postaci czytelnych tabel) poprzez zarysowanie formy utworu jak też opisywanie toku ich muzycznej narracji. Brakuje mi jednak częstszego i bardziej skonkretyzowanego odnoszenia się do głównych założeń pracy, które nie dotyczą wyłącznie tkanki muzycznej samej w sobie ale mają wykazywać wykazują silne wpływy ideologiczne czy też nawiązania klasycyzujące. Tak więc moim zdaniem praca by zyskała na czytelności przekazu, gdyby Doktorantka częściej (jak to uczyniła na przykład na str. 55) uwypuklała cechy znamionujące wpływy socrealistyczne (w wymienionym przykładzie dotyczy to monumentalizmu, jako jednej z cech muzyki akceptowanej w ówczesnej Rosji Radzieckiej).

Moje zastrzeżenia od strony redakcyjno-językowej dotyczą niestaranności korekty pracy przed wydrukowaniem. Mam tu na myśli zwłaszcza częste pomijanie wcięć akapitowych, jak też pomyłki dotyczące np. faktów historycznych (choćby na str. 13 umiejscowienie wydarzeń z biografii S. Prokofiewa w XXI wieku). Warto by było te faktograficzne dane skonfrontować ze źródłami i poprawić. Niemniej jednak sam język, jego styl i komunikatywność nie budzą moich zastrzeżeń - przekaz myśli Autorki jest zawsze czytelny a słownictwo adekwatne do przedstawianych treści.

Całości pracy dopełnia prawidłowo sporządzona - należy zaznaczyć, że wielojęzyczna - bibliografia.

Konkluzja

Praca doktorska Pani mgr Wonjoo Baek prezentuje bardzo dobry poziom wykonawczy, jak też ukazuje przenikliwość i umiejętność formułowania prawidłowych wniosków, zwłaszcza w warstwie analitycznej. Na tym moim zdaniem polega znaczący wkład tej pracy w rozwój zarówno dyscypliny artystycznej reprezentowanej przez doktoranta jak i całej dziedziny sztuk muzycznych.

Niniejszym stwierdzam, że Doktorantka wykazała się głęboką wiedzą teoretyczną, a także umiejętnościami do prowadzenia samodzielnej pracy artystycznej. W ten sposób Doktorant rozwiązał założone zagadnienie artystyczne i spełnił bez zastrzeżeń wymagania art. 13 ust. 1 Ustawy z dnia 14.03.2003 roku. **Pracę doktorską Pani mgr Wonjoo Baek przyjmuję.**

A handwritten signature in black ink, reading "Eligna Rele". The signature is written in a cursive, flowing style with a large initial 'E' and a long, sweeping tail.